

UNESCO KATEDRA

“BIOSFĒRA UN CILVĒKS”

MARTS/APRĪLIS, 2024

ŠAJĀ IZDEVUMĀ LASIET:

Radīts jauns zīmols
“Dabisko pļavu produkts”

Latvija – EK apbalvojuma
Natura 2000 finālā

Dabas aizsardzības
pārvaldes aktualitātes

Aktuālie pasākumi

Zīme “Dabisko pļavu produkts”
Avots: Latvijas Dabas fonds

Latvijas Dabas fonds aicina pļavas produktu ražotājus un potenciālos ražotājus, kuriem ir interese par zīmes “Dabisko pļavu produkts” iegūšanu, pieteikties, rakstot: pļavasprodukts@ldf.lv.

RADĪTS JAUNS ZĪMOLS “DABISKO PĻAVU PRODUKTS”

Lai saglabātu un vairotu Latvijas dabiskās pļavas, Latvijas Dabas fonds izstrādājis jaunu zīmolu “Dabisko pļavu produkts”. Jaunradītā zīme tika atklāta 31. janvārī. Zīmi “Dabisko pļavu produkts” turpmāk piešķirs ražotājiem, kuri apsaimnieko dabiskās pļavas (vien 0,9% no kopējās Latvijas teritorijas) un ražo produktus – medu, zāļu tējas, gaļu, piena produktus, kā arī lauku tūrisma objektiem un amatniekiem. Patērētāji, izvēloties produktu ar šo zīmi, varēs atbalstīt dabas vērtību saglabāšanu un atjaunošanu, ražotājus, kuri apsaimnieko dabiskās pļavas, kā arī iegūt augstas kvalitātes produktus. Zīmes grafiskais attēls – koša pļavas puķe, kuru ar abām rokām apskāvis cilvēks, simbolizē pļavas un cilvēka neatraujamo saistību, jo dabiskās pļavas nevar pastāvēt bez cilvēka klātbūtnes, savukārt cilvēki var iegūt un baudīt dabisko pļavu sniegtos labumus. Latvija Dabas fonda mērķis ir līdz 2024. gada beigām piešķirt zīmi vismaz 100 dabisko pļavu produktiem.

Starp pirmajiem ražotājiem, kam piešķirta zīme “Dabisko pļavu produkts” ir arī no Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta – kazas piena ražotāji Alise Zariņa no Ķoņu pagasta un Modra Puisīte no Limbažu novada.

Zīmola “Dabisko pļavu produkts” atklāšanas pasākums
Foto: Latvijas Dabas fonds

LATVIJA IZVIRZĪTA EIROPAS KOMISIJAS APBALVOJUMA NATURA 2000 AWARD FINĀLĀ

Apbalvojumu Natura 2000 Award Eiropas Komisija jau desmito gadu piešķir par nozīmīgiem sasniegumiem dabas daudzveidības saglabāšanā, apsaimniekošanā un sabiedrības iesaistē Eiropas nozīmes aizsargājamo teritoriju tīkla Natura 2000 teritorijās visā Eiropā.

2024. gadā Natura 2000 Award apbalvojumam tika iesniegts rekordaugsts pieteikumu skaits – gandrīz 100 dažādu iniciatīvu pieteikumi no 25 ES dalībvalstīm. No tiem finālam izvirzīti 27, ar kuriem iespējams iepazīties [ŠEIT](#), tostarp arī Latvijas – LatViaNature projekta iniciatīvas.

Par nozīmīgu ieguldījumu eksperti atzinuši projekta aktivitātes dabas daudzveidības veicināšanai apbalvojuma kategorijā “Sadarbība dabai”, atzinīgi novērtējot:

- Pilotprogrammas “Dzīvais mežs” un “Ziedu pļavas”, lai veicinātu bioloģisko daudzveidību privātajos mežos un zālajos arī ārpus Natura 2000 teritorijām. Tādējādi tiek īstenota Latvijā inovatīva sadarbības forma dabas aizsardzībā. [Vairāk>>>](#)
- Ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas demonstrāciju teritorijas. [Vairāk>>>](#)
- LatViaNature izglītojošās talkas Dabas aizsardzības pārvaldes un Pasaules Dabas Fonda iniciatīvā “Daru labu dabai”, kurās brīvprātīgie piedalās aizsargājamo dzīvotņu uzturēšanā un invazīvo sugu ierobežošanā. Talkās būtisks aspekts ir izglītojošā funkcija, tāpēc tajās piedalās arī dabas eksperti, kā arī LatViaNature mobilā dabas klase.

Aicinām nobalsot par LatViaNature projektu Eiropas iedzīvotāju balsojumā līdz 25. aprīlim: <https://ej.uz/balsosanabiosfera>.

“BIOSFĒRAS SERTIFIKĀCIJA”

Atbildīga tūrisma institūts (Responsible Tourism Institute) projekta ietvaros ir izveidojis digitālu rīku un sertifikāciju gan uzņēmumiem, gan galamērķiem “Biosphere”. Tā starptautiska sistēma visā pasaulē, kas paredzēta nepārtrauktu ilgtspējas procesu uzlabojumu piemērošanai, kas ir saistīta ar Apvienoto Nāciju Organizācijas 17 ilgtspējīgas attīstības mērķiem un 169 apakšmērķiem, kā arī ar rādītājiem, kas izstrādāti kopā ar ANO-SDSN. Latvijai tuvākās valstis, kurās uzņēmumi saņēmuši šo novērtējumu – Somija, Polija, Vācija.

Informācija: <https://www.biospheretourism.com/en>

Biosphere Sustainable, 2024

DABAS IZGLĪTĪBAS PĀRGĀJIENI ZIEMEĻVIDZEMES BIOSFĒRAS REZERVĀTĀ

2024. gadu Dabas aizsardzības pārvaldes Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta dabas centrs ir iesācis pārgājienu zīmē.

Pirmais šī gada pārgājiens “No bākas līdz bākai”, kurā piedalījās vairāk nekā 60 cilvēku, notika 24. februārī. Izbaudot lietu un Vidzemes piekrastes burvību 15 kilometru garumā, pārgājiena dalībnieki kopā ar pārvaldes speciālistiem pētīja alas un iežu atsegumus dabas liegumā “Vidzemes akmeņainā jūrmala”, uzzināja vairāk par Vidzemes piekrastes lībiešiem, bākām un seno kuģu būvētavu, kā arī izzināja Pūšļu fuku izmantošanas nozīmi piemājas dārziņā.

Kā atzina paši dalībnieki, tad pārgājiena lielākā vērtība bija izzinoša informācija, kopā būšana, mazāku un lielāku urgu un Kurliņupes šķērsošana, laimes akmentiņu meklēšana un šī gada apaļās jubilāres Ķurmraga bākas apciemošana!

Atzīmējot Pasaules Ūdens dienu, 16.martā dabas liegumā "Vitrupe ieleja" norisinājās krastings gar Vitrupi jeb "Likums pie likuma". Krastinga laikā tā dalībnieki uzzināja vairāk par Natura 2000 teritoriju, tajā esošajām augu un koku sugām, bebriem, egļu hermesiem un pareizu upju tīrīšanu.

Aprīļa pirmajā sestdienā, Putnu dienu ietvaros, notika pārgājiens "Putni un vējš". Kopā ar dabas izglītības speciālistiem tika iepazīta kāpu meža putnu un piekrastes ūdensputnu daudzveidība. Lielākie un mazākie pārgājiena dalībnieki uzzināja kā dabā var atšķirt ķirus no kajakiem un kaijām un kā atpazīt dažādus putnus pēc to dziesmām. Tāpat ikviens uzzināja, par dzegužu neparastajiem ligzdošanas paradumiem un spēju pielāgot savu izdēto olu krāsu citu putnu olām; kuri putni jau olas ir izdējuši, un kādēļ kormorāni jeb jūras kraukļi savus spārnus žāvē izplešot. Pēc putnu vērošanas dabā pasākuma apmeklētāji viesojās Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta dabas centrā, lai aplūkotu dažādas putnu ligzdas un pārbaudītu savas zināšanas par putniem.

Seko informācijai par nākamajiem dabas centra rīkotajiem pārgājieniem un pasākumiem Dabas aizsardzības pārvaldes tīmekļa vietnē www.daba.gov.lv, <http://www.tiekamiesdaba.lv> sadaļā "Notikumu kalendārs" un Facebook lapā <https://www.facebook.com/Ziemeļvidzeme>.

Foto autors: A. Soms (DAP)

DABAS AIZSARDZĪBAS PĀRVALDE ATGĀDINA

Iestājoties siltākam laikam arvien vairāk brīvo atpūtas brīžu tiek pavadīti dabā, tādēļ Dabas aizsardzības pārvalde aicina un atgādina – atrodoties dabā, ievērojiet principu "Dabā ejot, ko atnesi, to aiznes!".

Ievērot šos principus ir svarīgi, jo mazo atkritumu urnu apsaimniekošana prasa gana lielus finanšu resursus gan Dabas aizsardzības pārvaldei, gan pašvaldībām, gan zemju īpašniekiem. Atkritumu apsaimniekošana dabas objektos un dabas takās ir ļoti sarežģīta apgrūtinātās piekļuves dēļ, iepakojums dabā var kļūt par nāvējošu slazdu dzīvām radībām, jo dzīvnieki iznēsā atkritumus pa apkārtni.

Noskaties [video](#) [filmīņu](#) šeit: https://ej.uz/DAP_daba_ejot_ko_atnesi_to_aiznes.

**#DABĀ EJOT
KO ATNESI
TO AIZNES**

DOMĀ, PIRMS DARI!

 Kādi ir līdzīgi nemamo produktu iepakojumi?	 Ko varētu neņemt līdzī, lai nerodas vēlēšanās no nesamā atbrīvoties?	 Tukšo iepakojumu nes līdzī un izmet lielajās atkritumu tvertnēs.
--	---	---

TAS IR SVARĪGI, JO:

 Mazo urnu apsaimniekošana dabas objektos ir dārga.	 Mazo urnu apsaimniekošana dabā ir sarežģīta apgrūtinātās piekļuves dēļ.	 Iepakojums dabā var kļūt par nāvējošu slazdu dzīvām radībām.	 Putni un dzīvnieki iznēsā atkritumus pa apkārtni.
---	--	---	--

Avots: DAP

AKTUĀLIE PASĀKUMI

- **16.-27.aprīlis** “Zaļnedēļa” – labai draudzīgi pasākumi Limbažu novadā. <https://www.limbazunovads.lv/lv/notikums/zalnedela?date=0>
- **20.,24. un 30.aprīlī plkst. 15:00** Naukšēnu Kultūras namā nodarbība “Lakatu darināšana uz rāmja”. Pieteikšanās un konsultācijas pa tālr. 29186915. Trīs nodarbību laikā iegūsi pašas darinātu lielu, skaistu lakatu sev tīkamās krāsās un labas emocijas radošās enerģijas laukā.
- **24. aprīlis plkst. 17:30** Limbažos Ceļojuma stāstu vakars. Apkārt Latvijai zirga mugurā. Tina Runce & Līga Vilne.
- **26. aprīlī plkst.18.00** Vecates pagasta kultūras centrā “Makramē meistarklase”. Mezglosim puķu podu turētājus. Obligāta iepriekšēja pieteikšanās pa tālr. 29473383 līdz 22.aprīlim. Ieejas maksa 3 EUR.
- **27. aprīlī** visā Latvijā “Lielā Talka 2024”. Ieskaties <https://talkas.lv> un iesaisties!
- **30. aprīlī plkst. 17:00** Jērcēnmuižā “Jērcēnu pagasta bibliotēkai – 95” literārā darbnīca “Ekoloģija – izpratne palīdz nosargāt pasauli” ar grāmatizdevēju, redaktori, tulkoātāju Renāti Punku un ceļotāju un blogeri Zani Eniņu.
- **4. maijā** Latvijā pirmo reizi notiks SUP airēšanas maratons, kas tā satura un formas dēļ būs unikāls pasākums ne tikai Latvijā, bet pat Ziemeļeiropā- “SUP King Marathon – Salaca 100”.
- **11. maijā plkst. 9:30** Lauvās komandu sacensības “Svētupes pavasaris`24”. Pieteikšanās līdz 22.aprīlim.
- **11. maijā plkst. 9:00** Valka-Valga 20. Lielais Labdarības Robežtirgus.
- **25. maijā** Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta dabas centra krastings gar Svētupi”. Dalība jāpiesaka līdz 22. maijam, aizpildot pieteikuma anketu vietnes www.tiekamiesdaba.lv.
- **8. jūnijā** Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta dabas centra pārgājiens “Krāsainie stāsti un raksti”. Dalība jāpiesaka līdz 5.jūnijam, aizpildot pieteikuma anketu vietnes <http://www.tiekamiesdaba.lv> sadaļā “Notikumu kalendārs”.

Vidzemes Augstskolas Sociālo, ekonomisko un humanitāro pētījumu institūta UNESCO katedra
"Biosfēra un cilvēks"

Sagatavoja: Agita Līviņa sadarbībā ar Dabas aizsardzības pārvaldes ZBR koordinatori Lindu Kauliņu, UNESCO Latvijas Nacionālās komisiju un Valmieras integrēto bibliotēku.

Kontakti: hesp@va.lv